

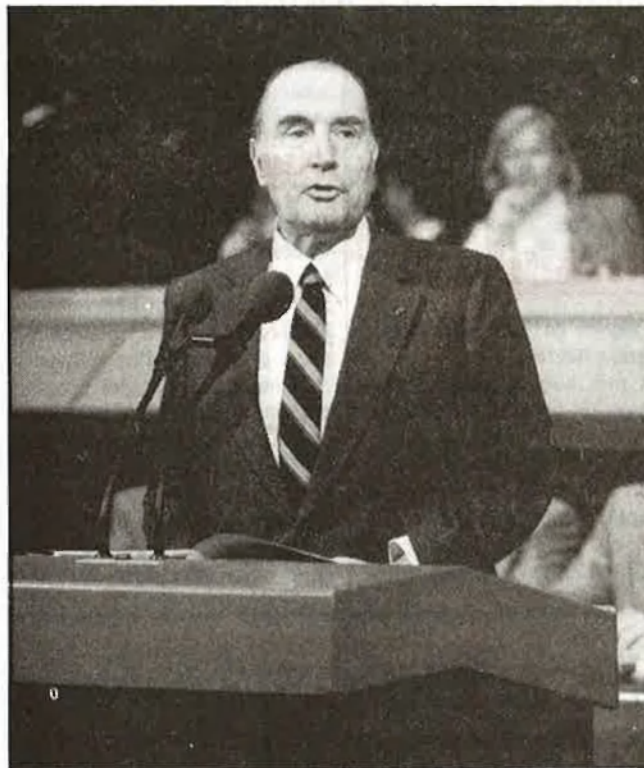
El drama de l'esquerra francesa

Jordi FRANQUET

La iniciativa del president François Mitterrand de reformar la Constitució francesa, per eixamplar les possibilitats de celebrar referèndums sobre el tema de les llibertats, ha vingut a modificar l'aparent posició de duresa que aquest havia pres davant l'oposició, després del fracàs de l'esquerra francesa en les eleccions europees del passat 17 de juny i de la gegantina manifestació de protesta contra la Llei d'Educació, convocada per la dreta el passat dia 25.

La maquinària ara engegada podria tenir com a conseqüència immediata una nova llei d'educació menys conflictiva per als sectors partidaris de l'ensenyament privat, sobre l'elaboració de la qual ja ha insinuat alguna cosa Mitterrand, mentre Savary, autor del pla criticat per la dreta, ha afirmat que seguirà defensant-lo. La decisió de Mitterrand, que respon al reconeixement del fracàs, ha provocat recel i sospita entre els membres de la majoria parlamentària. Els comunistes i molts socialistes comencen a pensar que aquest ja no és el Mitterrand que els portà al poder. Però s'esperava que el president faria canvis per apropar-se a un electorat que, en part, l'ha abandonat.

Amb la iniciativa del referèndum, Mitterrand sembla que intenta arrabassar a l'oposició la bandera de la defensa de les lli-

François Mitterrand sembla haver-se enfortit, malgrat la derrota en les eleccions europees.

bertats i demostrar, també, que el «president de tots, encara que elegit per la meitat», com sol ser sempre el cap d'estat de l'hexàgon, el timó, el porta ell. Però la dreta ja s'ha donat pressa a proclamar que és ella, a través del Senat on té la majoria, la que havia sol·licitat un referèndum sobre l'escola privada i la que ha forçat aquest canvi de política. Tot l'entramat muntat per Mitterrand no pot tenir més objecte que desfer-se de la guerra de les escoles, a través del referèndum, però ningú no pot assegurar que, tot seguit, la dreta torne a guanyar la iniciativa política amb noves consultes sobre la Llei de

Prensa o les nacionalitzacions. De moment, el referèndum sobre la Llei d'Educació podria allunyar el president de la majoria PSF-PCF.

D'altra banda, aquesta darrera força, si no vol ser condemnada, com el PCE, a esdevenir un partit amb menys del 10% dels votants, trencant, així, tota la seva trajectòria històrica, no hauria, només, de canviar d'home, sinó de política. És il·lustrativa, al respecte, la polèmica amb el PCI. Parlant informalment amb alguns periodistes, el nou secretari general dels comunistes italians, Alessandro Natta, que en poques setmanes ja ha tren-

cat motlles, al·ludint al fet que la unitat d'un partit comunista pot també expressar-se amb veus plurals, confessà, pel que fa al PCF, que «no crec que sigui possible mantenir-se en una posició que consisteix a formar part d'un govern i, al mateix temps, exercir una estimulació crítica del mateix govern». I cità aleshores un demòcrata-cristià, Aldo Moro: «Cal saber ser l'oposició de no-saltres mateixos.»

Tancar-se atribuint a la política de Mitterrand el propi fracàs electoral, és la pitjor via per al PCF de remuntar la crisi.

Tot indica que la derrota electoral de socialistes i comunistes francesos els ha portat en un primer moment a una reacció d'autoprotecció. Haurà de seguir l'autocrítica i la decisió. És, d'altra banda, una constant en les esquerres nacionals europees, especialment socialistes, per la pluralitat amb què han arribat al poder, no sols la tensió amb l'oposició, sinó també la pugna entre govern socialista i Partit Socialista. L'Estat espanyol n'és un altre exemple.

Els governs socialistes es veuen obligats a dur una política pragmàtica en temps de crisi, mentre que des del partit se'ls acusa d'haver violat la pròpia ideologia. Mitterrand, en aquest sentit, ha innovat, marcant moltes línies, econòmiques sobretot —«jo sóc d'una esquerra moderna, que veu que per a distribuir s'ha de produir»—, que entren en contracció amb el propi partit. Però a França el seríis avis electoral a l'esquerra requereix altres plantejaments innovadors, perquè el drama de l'esquerra francesa —només un vot de cada tres ciutadans— continua.